

Estat Català

Butlletí del Comité executiu dels separatistes catalans

Paraules del capdill

En la festa d'homenatge als voluntaris catalans de la Gran Guerra celebrada al Casal Català de París

Benvolguts companys del Casal:

Em sab molt de greu que assumptes urgentíssims m'obliguin a deixar París, privant-me de poder assistir a la vostra festa i no poguer, d'aquest mode, homenatjar en la diada d'avui a aquests Catalans Voluntaris a la Gran Guerra, que tant s'ho mereixen. Jo hauria volgut estrenyer-los la mà i abraçar-los —ells són els darrers compatriotes nostres que a les planes de l'història guarden una actitud ferma, com escan a la gent de la nostra terra. És per això que, en aquests difícils moments que tant necessitem de l'exemple, jo hauria volgut presentar-vos-els com cosa edificant i a imitar. Que cada català s'enmirallés a un d'ells, i com els camarades seus que caigueren al camp de l'honor, sabessin a l'hora donada, passar a la glòria amb el nom grandios de Catalunya als llavis.

Per una altra cosa, encara, em dol el no haver pogut assistir a l'acte que en el dia de l'Armistici celebràreu. Aquesta és el privar-me de venir davant vostre, catalans tots, a donar-vos el mot de consigna en les hores de prova actual. Ara més que mai, necessitaria estar jo amb contacte amb vosaltres, especialment en aquests moments en que estols tan nodrits de jovent de Catalunya passen la frontera per venir aquí a treballar amb nosaltres en aquesta colònia d'exiliats. La feina de la causa, però, m'en priva i per això us envio aquestes ratlles que us prego d'escoltar com si fossin la meua mateixa paraula.

L'únic que tinc de recomanar-vos, catalans patriotes, és la fe en la victòria. Amb la fe pas-sarem per tot, fins pels obstacles més voluminosos. La fe capgira les montanyes, diuen els camperols de les nostres contrades, i cregueu que només l'experiència damunt la fe pot provar aquesta veritat. Amb la vista fixa a l'ideal amb el cor ple de voluntat, i amb coratge a l'esperit, veureu, catalans, com arribem a la fi de la creurda.

Per a demostrar-vos el que és la fe, no més voldria que giréssiu la vista endarrera en el treball que, amb la vostra ajuda, jo he vingut fent per a Catalunya. No fa gaires anys que quodieu sentir per tot arreu de la nostra terra: «Oh, en Macià és un visionari, en Macià és un il·lús, persegueix una folia». Avui contrariament, qui s'atreveix a dir que l'independència de Catalunya no és una cosa que ens havem de guanyar

nosaltres amb el nostre esforç, apel·lant fins aquell sacrifici que de tant temps venim pronosticant nosaltres? Tots els catalans, avui, fins aquells que anaven a Madrid amb unes casques de ministre que no eren més que les lliures dels criats de l'opressor, comencen de reconèixer l'erro en que estaven, i ja no diuen més que és una quimera, el voler guanyar la llibertat del nostre poble per l'únic mitjà que es guanyen les llibertats, o sigui prenent se-les. Avui a Catalunya tothom ho veu clar que l'independència nostra l'hem de guanyar per les armes. Si algú encara surt a posar-hi reparos i es mostra repatani, aquell home, insonscientment, està dominat per una força, que poseu-li la paraula que volgueu per a disfressar-la, no deixarà d'ésser la prudència o més clar la por. Això, de totes maneres, té poca importància; no es trempon els esperits amb un dia ni s'engendra l'esperit heroic en unes hores. Tot vindrà. L'essencial és que el miracle estigui operat. Jo he tingut temps de veure que la fe de l'un ha anat contagiant a l'altre, a l'altre i al de més enllà i, a la fi, amb l'ajuda del cop d'Estat de Primo de Rivera, és tot Catalunya en pes qui veu les coses com les ha de veure i obra com ha d'obrar.

La fe, jo us ho he retret una vegada, capgira les muntanyes; tinguen fe, doncs, catalans, en els que l'etzar ens ha fet directors d'aquest caire del nostre moviment, i capgirarem, ja ho veureu!, aquesta muntanya que amb el rètol de Espanya tenim davant nostre. Ja veureu com l'esforç de tots tombarem aquesta muntanya de cartró amb coloraines que posada davant nostre ens tapa els horitzons i ens asfixia i priva de progrés la nostra terra perquè ens priva del sol de la llibertat.

* * *

Els qui han tingut més d'una desil·lusió en la vida, se que diran que ara done regna solta al somni. Dec dir-los, però, unes paraules. Els diré que no pensin que, emportats per la força imafinativa, nosaltres deixem de tocar de peus a terra. No: El problema de Catalunya sabem de tota la vida, que s'ha de resoldre amb fets. És per això precisament, que havem seguit el camí que venim seguint. I és per això que sabem mesurar l'importància, la valor, i la transcendència dels fets. S'ha acostumat a dir que nosaltres ens quedem en el criteri tancat de

pronosticar la guerra a ultrança, s'ha dit i to que patim un entossudiment per la guerra, se'n ha dit que, com les criatures, ens havem creat una sèrie d'il·lusions de caràcter bèl·lic. Us convido a reflexionar que nosaltres som catalans, que no som Quixots vull dir, que tenim un cap posat damunt les espatlles i que aquest, tocant a Catalunya pensa en tota l'entèrba que recomana el nostre cor ple d'estimació i foc sagrat per la Pàtria. Nosaltres que acceptem i ens fem nostra tota la responsabilitat, vosaltres que sabem el que és una guerra i sabem el significat tràgic d'aquestes sis lletres, no cregueu que volguem portar-la a Catalunya per un caprici infantívol.

Jo he vingut predicant el camí heroic perquè de molts anys; he vist que era l'únic mitjà per alliberar-nos. Creure que per altre procediment Catalunya es pot desempellegar d'Espanya, no és sols desconèixer la psicologia d'aquesta dissortada nació, si no que és oblidar les nocions més rudimentàries de l'història d'Espanya quimerosament imperialista.

Que més voldria jo que qualsevol procediment còmode ens portés a l'alliberament! Que més voldria encara, que no tinguéssim de pensar sisquerra a deslliurar-nos; que fóssim una nació com qualsevulla altra, amb sa sobirania desintervinguda i el seu destí sense control!

Es precisament per això que jo predico un sacrifici breu i resolt, per sortir-ne d'una vegada. A Catalunya s'han assajat tots els procediments legals i efussius, fins arribar a la servilitat. De això jo me'n alegro. Que no podessin dir després que no s'havien provat. I és en vista dels mals resultats obtinguts, que jo m'aferro encara més en la meua idea i en la dels qui em segueixen i encoratgen.

Prop de la Societat de les Nacions, ja heu pogut saber que amb un resultat nul hom ha plantejat també l'assumpte. I com si no fos prou la desestimació obtinguda, l'actitud d'aquesta corporació internacional davant dels esdeveniments del món, ens ha donat una resposta pel dia de demà que hi acudíssim amb una súplica més apremiant. Ja heu vist que ha desgrat dels estatuts de la Lliga de les Nacions, a Geòrgia, recentment, s'ha vessat la sang a dojo per una causa de llibertat col·lectiva. A Orient uns núvols prenyats de tempesta s'aixequen amb els noms inscrits d'Egipte i la India. Una mica més